

สุขภาพดี ชีวีมีสุข

กับหนังสือ

กิน**ปลอด**ทุกข์ (Eat Yourself Happy)

ขอเชิญชวน

ทุกท่านมาร่วมตรวจสอบสุขภาพทางห้องปฏิบัติการ
เพียงท่านนำหนังสือเล่มนี้ไปที่ **กรุงเทพเมดิคัลแล็บ**

ลดทันที 20% คอรัสตรวจสุขภาพประจำปี

ดูแลครอบครัวและตัวคุณเสียตั้งแต่วันนี้ !

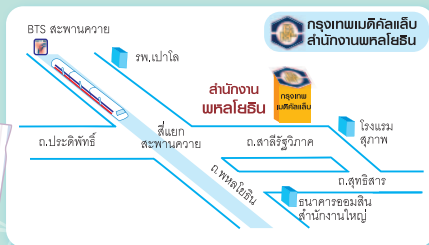
0-2271-4146 (พทลโยธิน), 0-2411-0076 (พรานนก)

คูปองส่วนลด

20%

สำหรับคอรัส

ตรวจสุขภาพประจำปี
ที่กรุงเทพเมดิคัลแล็บ

กินปลอดภัย *Eat Yourself Happy*

โดย **Dr. Michael T. Isaac & Dr. Maria B. Isaac**

ผู้แปล จิตรลดา สิงห์คำ

ราคา 175 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2553

สงวนลิขสิทธิ์โดย : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ต จำกัด

Eat Yourself Happy

Text copyright © 2004 Michael T. Isaac and Maria B. Isaac

Illustrations and compilation copyright © Carroll & Brown Limited 2004

Translated from the book originally produced by Carroll & Brown Limited,
20 Lonsdale Road, Queen's Park, London NW6 6RD.

All rights reserved.

Thai edition published by Expernet Co., Ltd.

จัดพิมพ์โดย : ดีไลท์พับลิชชิง (ในเครือเอ็กซ์เปอร์เน็ตบุ๊กส์)
 2387 อาคารรวมทุนพัฒนา ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 0-2718-1821 (10 คู่สาย)
<http://www.expernetbooks.com>
e-mail : public@expernetbooks.com

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 46/87-90
ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา
กรุงเทพฯ 10260
โทรศัพท์ 0-2739-8222, 0-2739-8000
โทรสาร 0-2739-8356-9
<http://www.se-ed.com>

พิมพ์ที่ : แอคทีฟ พรินท์ จำกัด โทร. 0-2216-9122

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

หอสมุดแห่งชาติ

ไอแซค, ไมเคิล ที.

กินปลอดภัย.--กรุงเทพฯ : ดีไลท์พับลิชชิง, 2553.

140 หน้า.

1. โภชนาการ. 2. โภชนบำบัด. I. ไอแซค, มาเรีย บี., ผู้แต่งร่วม.

II. จิตรลดา สิงห์คำ., ผู้แปล. III. ชื่อเรื่อง.

613.2

บทหน้า 5...

สารบัญ

บทที่ 1 สารเคมีที่มีอิทธิพลต่อสมองและอารมณ์ 7...

ทำความเข้าใจจิตสมอง 8...

ร่างกายตื่นตัว กระฉับกระเฉงด้วยเซโรโทนิน 13...

ฮอร์โมนเมลาโท닌กับการตั้งเวลาชีวิต 18...

กระฉับกระเฉงด้วยสารสื่อประสาทโดปามีน 23...

สารนอร์อะดรีนาลีน ลูทหรือถอยดี 28...

บทที่ 2 สารอาหารที่จำเป็นต่อสมอง 35...

โปรตีนและกรดอะมิโน 36...

โอเมก้า กรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกาย 40...

เติมเต็มพลังงานจากน้ำตาลกลูโคส 45...

แหล่งของสารอาหาร 50...

บทที่ 3 กินปลอดภัย 55...

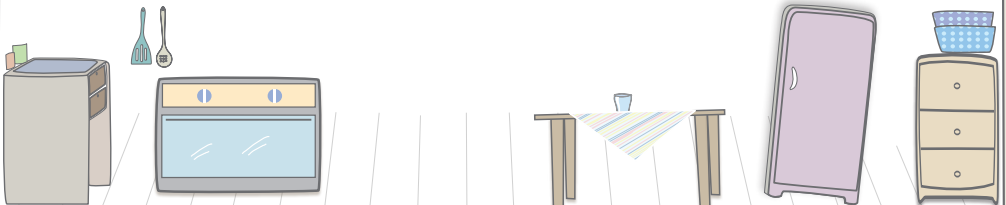
สัญญาณอันตราย 56...

โรคซึมเศร้าและอาการจิตตก 60...

อารมณ์ที่แปรปรวนหลังคลอด 65...

ความเครียดและอาการเหนื่อยล้า 68...

ความเครียดกับโรคอ้วน 73...

อาการเสฟติดและอาการอยาก	77...
พฤติกรรมกรกินที่ผิดปกติ	83...
อาการก่อนมีประจำเดือน	88...
ไมเกรน	92...
โรคนอนไม่หลับ	96...
ความอ่อนล้า	100...
ความต้องการทางเพศลดลง	104...
โรคสมาธิสั้น	107...
ปัญหาด้านความจำ	114...
โรคอารมณ์แปรปรวนแบบสองขั้วและโรคจิตเภท	118...
เมนูสร้างสุข	123...

อาหารกับสุขภาพจิต

ปัจจุบันนอกจากอาหารจะส่งผลต่อสุขภาพกายแล้ว เรายังเชื่อกันว่าอาหารมีส่วนช่วยในการรักษาและบรรเทาภาวะทางจิต เช่น ความเครียดและความวิตกกังวลได้ ตามหลักจิตวิทยาคลินิกจะแบ่งผู้ป่วยที่มีปัญหาทางจิตไว้หลากหลายตั้งแต่ระดับความเครียดและวิตกกังวลอย่างอ่อนไปจนถึงโรคจิตเภทขั้นรุนแรง คนใช้หลายคนต้องทุกข์ทรมานจากอาการซึมเศร้าและอาการแปรปรวนทางจิตหลายแบบ บางครั้งต้องใช้ยาในการรักษาอาการที่รุนแรง แต่ในการรักษาให้ได้ประสิทธิภาพที่ดีนั้นมิได้อาศัยตัวยาหรือการบำบัดเพียงอย่างเดียว หากยังต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับพฤติกรรมการกินควบคู่กันไปด้วย

เราทุกคนสามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพทั้งกายและใจให้ดีขึ้นได้จากการรับประทานอาหารที่ถูกหลักควบคู่ไปกับอาหารเสริม นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับทัศนคติในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เพื่อสุขภาพจิตที่ดีไปพร้อมกัน หลายคนไม่ยอมหันมารับประทานอาหารที่มีประโยชน์เพราะรู้สึกว่าการเหล่านี้รสชาติไม่ถูกปากและน่าเบื่อ แถมยังปungยากและราคาแพงอีกด้วย แต่เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยเปลี่ยนความคิดเหล่านั้นได้

คำโฆษณาสรรพคุณทางโภชนาการของอาหารและอาหารเสริม อาจทำให้หลายคนเกิดความสับสนว่าจริงๆ แล้วควรที่จะเลือกรับประทานอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด หนังสือเล่มนี้จะช่วยเบิกทางและให้คำแนะนำที่สามารถนำไปใช้ได้จริง พร้อมทั้งเสนอแนะรายการอาหารที่สามารถปรุงเองได้ไม่ยุ่งยาก เพื่อให้ผู้อ่านได้มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้นและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บด้วยอาหารที่เราเลือกเอง

สารเคมีที่มีอิทธิพลต่อสมอง
แคะจาร์มน์

ทำความเข้าใจสังคม

สุขภาพจิตที่ดีก็เหมือนสุขภาพกายที่แข็งแรง ที่ต้องอาศัยการดูแลที่มากกว่าเพียงแค่รักษาร่างกายให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ การมีสุขภาพจิตที่ดีนั้นเราจะรู้สึกได้เองจากความรู้สึกแจ่มใส เบิกบาน มีความสุขและมองโลกในแง่ดีมากกว่าปกติ พ้นจากภาวะอารมณ์หงุดหงิดง่าย นอนไม่หลับหรือความจำและสมาธิสั้น สุขภาพจิตจะดีหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายประการ เช่น พันธุกรรม ลักษณะการใช้ชีวิต และการรับมือกับความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่งก็คือประสิทธิภาพการทำงานของสมองที่ดีซึ่งเกิดจากการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เพื่อให้ได้รับสารอาหารที่ไปเลี้ยงบำรุงสมองนั่นเอง

อาหารสมอง

เชื่อหรือไม่ว่ายังไม่มีนักวิทยาศาสตร์รุ่นไหนที่สามารถไขปริศนากลไกทางสมองที่สั่งการกลั่นกรองความคิดและแรงบันดาลใจของมนุษย์ หรือปัจจัยทางเคมีที่ส่งผลต่อปัญหาทางสมองได้อย่างกระจ่างแจ้งเสียที อย่างไรก็ตาม การ

พัฒนาเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์การแพทย์ก็ได้ช่วยกรุยทางให้เกิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับระบบการทำงานของสมองและภาวะการทำงานที่ผิดปกติได้อย่างมากในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ความเชื่อสมัยเก่าก่อนที่ว่ากันว่าอาหารบางประเภทช่วยบำรุงสมองได้นั้นก็เริ่มได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นความจริงขึ้นมาด้วย

สมองนั้นก็เหมือนกับอวัยวะอื่นๆ ในร่างกายที่ต้องการสารอาหารที่มีประโยชน์ เช่น โปรตีน ไขมัน วิตามินและแร่ธาตุ ซึ่งมีหน้าที่หล่อเลี้ยงบำรุงและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และน้ำตาลกลูโคส ทำหน้าที่ให้พลังงานแก่ร่างกาย นอกจากนี้สมองยังต้องการสารอาหารที่นำมาสร้างสารสื่อประสาท (หรือสารเคมีที่เป็นสื่อนำสัญญาณส่งต่อจากเซลล์ประสาทหนึ่งไปยังอีกเซลล์ประสาทหนึ่ง) สารอาหารเหล่านี้จะได้มาจากอาหารที่เรารับประทานเข้าไป ดังนั้น หากเรารับประทานอาหารได้ไม่ครบหมวดหมู่ตามที่สมองต้องการ ประสิทธิภาพการทำงานของสมองก็จะลดน้อยถอยลงไปตามกัน

ความคิด อารมณ์และพฤติกรรมของเราทุกอย่างถูกสั่งการโดยเซลล์สมองนับพันล้านเซลล์ที่กระจุกตัวอยู่ในก้อนสมองของเรา เซลล์สมองเหล่านี้เรียกว่า เซลล์ประสาท ทำหน้าที่เหมือนกับหน่วยประมวลข้อมูล โดยใช้สัญญาณไฟฟ้าและสัญญาณเคมีในการสื่อสารระหว่างเซลล์ประสาทด้วยกัน รวมทั้งยังใช้สื่อสารกับอวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกายอีกด้วย เซลล์ประสาทเหล่านี้จะเชื่อมโยงกันเป็นร่างแหเหมือนกับแผงวงจรไฟฟ้าที่สลับซับซ้อน วงจรประสาทเหล่านี้มีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของสมองส่วนต่างๆ เช่น การรับรู้ ความคิด ความจำ และอารมณ์ความรู้สึก โดยวงจรเหล่านี้อาจจะจับตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก หรือขยายตัวเป็นวงจรใหญ่ที่ครอบคลุมสมองทั้งซีกเลยก็เป็นได้

สารสื่อประสาท

ในสมองของเราประกอบไปด้วยสารเคมีที่หลากหลาย ทำหน้าที่ส่งสัญญาณโดยเป็นสารสื่อประสาทกระจายอยู่ทั่วไป สารสื่อประสาทหลายประเภททำหน้าที่ส่งการทำงานของหลักของสมอง เช่น สารอะเซทิลโคลีน กรดอะมิโน สารเซโรโทนิน สารนอร์อะดรีนาลีน (หรืออีกชื่อหนึ่งคือ นอร์เอพิเนฟริน) และสารโดปามีน ส่วนสารเคมีที่เป็นฮอร์โมนประเภทอื่นๆ จะส่งผลต่อการประสานงานของเซลล์ประสาท ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการบำรุงรักษาสุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น

สารสื่อประสาทชนิดแรกที่เรารู้จักคือ อะเซทิลโคลีน (เป็นเซลล์ประสาทโคลิเนอร์จิก ที่ทำหน้าที่ยับยั้งไม่ให้ร่างกายทำงานหนักเกินไป) ที่หล่อเลี้ยงอยู่ทั่วไปในสมองและกล้ามเนื้อของร่างกาย เซลล์ประสาทจะใช้สารสื่อประสาทอะเซทิลโคลีนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ ตัวยาหลายตัวที่ใช้รักษาโรคบางประเภท เช่น โรคอัลไซเมอร์ จะออกฤทธิ์เพื่อเสริมสร้างสารสื่อประสาทประเภทนี้ด้วย

กรดอะมิโนที่มีบทบาทสำคัญต่อการทำงานของสมองอยู่ในกลุ่มกลูตามีน ไกลซีน และแอสปาร์เตท ที่เรียกว่า สารสื่อประสาทแบบออกฤทธิ์กระตุ้น ซึ่งเป็นเหมือนคันเร่งคอยกระตุ้นกิจกรรมของเซลล์ประสาท ส่วนกรดอะมิโนในกลุ่มอื่นจำพวก กรดแกมมา อะมิโนบูไทริก หรือ GABA จะเรียกว่า สารสื่อประสาทแบบออกฤทธิ์ยับยั้ง สารประเภทนี้ทำหน้าที่เสมือนเบรกที่คอยชะลอหรือยับยั้งกิจกรรมของเซลล์ประสาท พบได้ในยาบางตัวที่สำคัญต่อการรักษาเซลล์สมองและสภาพจิต เช่น กลุ่มยาคลายเครียด เช่น แวลีเยม และยาต้านการชักบางประเภท รวมถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกด้วย

ต่อมาคือกลุ่มสารสื่อประสาทที่สำคัญ 3 ประเภทอย่าง สารเซโรโทนิน สารนอร์อะดรีนาลิน และสารโดปามีน ถือเป็นสามพี่น้องที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในการแพทย์แขนงจิตเวช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับโรคอารมณ์แปรปรวน และโรคทางจิตเวชขั้นรุนแรง เช่น โรคจิตเภท สารเซโรโทนินเกิดจากองค์ประกอบของกรดอะมิโนทรีปโตเฟน ส่วนสารโดปามีนและสารนอร์อะดรีนาลินเกิดจากองค์ประกอบของกรดอะมิโนฟีนิลอลานีน สารเคมีเหล่านี้เป็นองค์ประกอบหลักทางกลไกการทำงานของสมองหลายส่วน ด้วยยาที่ใช้รักษาอาการทางจิตหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นยารักษาอาการซึมเศร้าและยารักษาโรคจิตจะออกฤทธิ์เพื่อกระตุ้นการทำงานของสารสื่อประสาทประเภทนี้ทั้งสิ้น

ถึงแม้ว่าสารสื่อประสาทเหล่านี้จะเป็นส่วนประกอบหลักที่สำคัญในการทำงานของสมองที่ซับซ้อน แต่มันก็เป็นสารเคมีขนาดเล็กในระดับโมเลกุลปกติที่เสริมสร้างได้จากสารอาหารที่เราได้รับในแต่ละวัน จึงถือได้ว่า อาหารกำหนดชะตาชีวิตเรา หรือ You are what you eat อย่างแท้จริง !

